

גיליון מס' 163 | פרשת פקודי
תשע"ו שנה ד'

גיליון זה נודב ע"י ידידינו החשוב
ה"ר ר' יצחק אוהב ציון שליט"א
ראש כולל "דרך אמונה"
לרגל הולדת הבת שתחי'

דברי שי"ח

ממרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

פשט על הפרשה

"וישם את מסך וגו' ואת מזבחה העלה וגו'" (מ, כה, כט)

יל"ע למה המסך עם המזבח בפ' אחת ואין שייך זה לזה והו"ל לחלק פרשה ככל הכלים. וי"ל משום דהמזבח צריך להיות מול הפתח כמ"ש בזבחים נ"ט א' לכן צירף דיני פתח עם מזבח שיהא בתחלה פתח כהלכתו ואח"כ יוכל ליתן את המזבח. עי"ל משום דשלמים ששחטן קודם פתיחת דלתות ההיכל פסולין ואמר' בזבחים נ"ה ב' דוילון נעשה כפתח פתוח ופ' התוס' ובשטמ"ק שם משום דבעי לפתוח הדלתות צריך לעשות וילון לצניעות שלא יראו ההיכל, ולפ"ז באוה"מ שלא הי' דלתות כמש"כ התוס' בעירובין ב' א' הי' המסך לצניעות שלא יוכלו לראות שם בשעת שחיטה נמצא שהמסך צורך מזבח העולה ולכן כללו יחד.

(טעמא דקרא)

עלי שי"ח

גימטריאות על טעמא דקרא

השבוע זכינו להופעת ספר מיוחד בשם 'גימטריאות ומשלות' והוא גימטריאות על ספר טעמא דקרא למרן שליט"א. מחבר הספר הרה"ג רבי ישראל תנחום דרדק שליט"א מברכפלד הוא מתלמידי הותיקים של רבינו, וזכה כבר לחבר שלל ספרים על מועדי השנה ועוד. בספר הנוכחי הוא מביא שני גימטריאות נפלאים השייכים לטעמא דקרא לפרשת פקודי.

א] פרק מ' פסוק י"ד "ואת בניו תקריב והלבשת אותם כותנות". ובטעמא דקרא: יל"ע למה פרט את הכותנות ולא שאר הבגדים. וי"ל כדאמרין בסנהדרין מ"ט ב' דלכך הקדים הכתוב את הכתנות בכל מקום הואיל ומכסיא כולי גופי' חשיבא לי, ולכן כאן קיצר ולא פירט רק את הכתנות כי שאר הבגדים נטפלין לו, כמ"ש בסוכה ל"ז ב' מ"ט מברכין על נטילת לולב הואיל וגבוה מכולן, כולן בכלל.

והנה, הגימטריא - "ואת בניו תקריב והלבשת אתם כותנות" = 3241, והגימטריא - "יל"ע שלכך הקדים הכתוב את הכתנות בכל מקום, הואיל ומכסיא כולי גופיה חשיבא ליה" = 3241.

ב] פרק מ' פסוק כ"ב-כ"ד "ויתן את השלחן וגו' וישם את המנורה וגו'". וכתב טעמא דקרא: מה שהקדים השלחן למנורה משום כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין, ופשוט.

והנה נמצא שהגימטריא - "ויתן את השלחן באהל מועד על ירך המשכן וגו' וישם את המנורה באהל מועד נכח השלחן וגו' = 3885 והגימטריא - "דמה שהקדים השלחן להמנורה משום כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין, ופשוט" = 3885.

ועי' שם בהקדמה לספר מביא דברים בשם מרן בעל קהילות יעקב זי"ע על הגימטריא, אימתי ניתן לסמוך על זה ובאלו אופנים למדו חז"ל הלכות מזה עיי"ש. ואי אפשר מבלי להזכיר את המעשה המאריך על סבי המהר"ג רבי חיים שמריהו דרדק זצ"ל. הוא היה גר באמריקה, והיה שולח מידי פעם מכתבי שאילות אל מרן הקה"י זצוק"ל, מרן זצוק"ל הכיר לו מאוד טובה כי סייע בידו בתקופה שהיה עני ואביון, וקנה ממנו ספרי קהילות יעקב' והיה מוכר אותם ועי"ז היה מעט פרנסה לאותו צדיק.

באחד הפעמים התיישב מרן בעל קהילות יעקב להשיב תשובה להרב דרדק, וכשגמר לכתוב את המכתב, מבחינים בני הבית שבמקום לשלוח את המכתב בדואר להשואל, הוא יושב לכתוב שוב את אותו מכתב בדיוק... מילה במילה ממש. הדבר היה לפלא גדול, עד ששאלו את מרן זצוק"ל,

והשיב בענוות חן: הלא תדעו, כי יש לי הכרת הטוב גדולה מאוד להרב דרדק, והנה, מקודם השבתי לו תשובה לשאלתו כדין סתם אחד ששואל כענין, אבל 'שכחתי לכוין ולדקדק' שאני משיב לו גם מצד חיוב הכרת הטוב, וכעת שנזכרתי בזה העתקתי את כל המכתב שוב בהרגש מיוחד של הכרת הטוב ויש לי כלפי... בינו נא זאת!!! ...

גדול בקרבך

גדול בקרבך

עובדות ונהגות מדרכו בקודש של מרן שר התורה רבינו הגר"ח קניבסקי שליט"א להשיג בחנויות הספרים

רבי חיים

רבי חיים

לקט עובדות פנינים והנהגות מרבנו מרן שר התורה רבי חיים קניבסקי שליט"א בספר מובאים תמונות נדירות וצילומי כת"י להשיג בחנויות הספרים

הופיעו ויצאו לאור

בכרכת סבת סוס
יצחק אהב ציון (מ"ב)

עמל התורה של רבינו

ישיבת לומזא בפתח תקוה, חיים קם ממקומו בחיך של אושר הבחור שיושב לצידו הבחין בדבר ואז הביט בסטנדר הפתוח וראה כי כעת הוא סיים מסכת, מיהר אחריו החוצה וראה כי הוא לוגם מעט מים לכבוד הסיום, חיים ידידי פונה הוא אליו בסקרנות. אמר נא לי כמה פעמים חזרת מסכת זו, חיים מהסס בבישנות ולא עונה. אבל כשהפציר בו אמר לו כעת סיימתי שבעים פעם, אמרתי לו נו, לך זה הולך בקלות, אמר לי חיים טעות היא בידך שום דבר לא בא לי בקל, אני צריך להתאמץ והרבה. אבל המאמץ כדאי. ונשמע קולו בבואו אל הקודש בקולו הנעים ישב וזימר את שירת התורה אמר אביי אמר רבא בבוקר ובערב בקור ובחום ישב על מקומו ושינן, וכמובן לפי הסדר שקיבל מהאבא הגדול כל ענין ארבע פעמים ובסיום פרק עוד ארבע פעמים ובסיום מסכת עוד ארבע פעמים, בחישוק שפתיים בנחישות לא קם מהמקום ישב ולמד, ישב ושינן בקול נעים קיים בנפשו את הקנין תורה של עריכת שפתיים, וכך על זה הדרך מאות פעמים בעמל מפרך בריכוז ביגיעה מתמדת ללחום נגד מידת העצלות, לא להסתפק במה שכבר למד וכבר הוא יודע, שוב ושוב ללא הרף, הוא נלחם בטבע האדם שאוהב ללמוד חדש ולא לחזור על הישן כלשון הגמ' קשה עתיקתא מחדתא, וכך זכה לקנות את קנין התורה, כלום פלא שיודע הוא לספור כל אותיות שבתורה, פלא הוא שהרבי החזו"א זל"ה אמר עליו בבחרותו חיים שלנו יודע את כל הש"ס.

הדברים מתאימים עם מה שרבינו עצמו כותב באורחות יושר כי קושי לא צריך להיות סיבה להרתיע את הלומד, וז"ל אין אחד שלא היה לו קושי כי אין התורה נקנית אלא בעמל ויגיעה כמו שכתוב במדרש תדע לך כי תורה בתחלה נקראת תושיה שמתשת כחו של אדם מפני שיש לו להלחם עם יצה"ר ולכתת כל גופו בביהמ"ד עד שירגיל אותו בתורה כיון שהוא רגיל לעסוק בתורה אז יש לו שמחה וגבורה, ע"כ מספר אורחות יושר.

יש יהודי שכותב פירוש על הירושלמי והיה לו קושי בפירוש מילה אחת וביקש להכנס אצל רבינו, נכנס אחד האברכים שגר בשכנות לרבינו לשאול, ורבינו פירש מיד ללא שהות, זה נקרא לדעת על המקום, זה הפירוש שיהיו דברי תורה מחודדין בפיך שלא תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד.

רבינו נשאל שאלה באיזה ענין וברגע כמימריה פשט את השאלה ממשנה בסוף עוקצין, היה נוכח שם ת"ח גדול אחד ומיד מרוב התרגשות בירך שחלק מחכמתו, זה המכוון בפסוק בתהילים כחיצים ביד גיבור כן בני הנעורים לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער, זה מדבר על התלמיד חכם שמיד במקום הוא יודע לענות בכל מקום ששואלים אותו כי הכל כבר מוכן וערוך בראשו. ועוד יסוד אחד גדול ונפלא, כי ההשקעה מטבעה מולידה אהבה לדבר שהשקיעו בו, ורבינו מכיון שכל מסכת חזר עליה במסירות

נפש והשקיע בה כל כוחו זה יצר אצלו אהבה לכל מסכת ואהבה זו הולידה עוד דחיפה לחזור ולשנן ושוב זה גלגל החזור, אהבה מולידה השקעה והשקעה מולידה אהבה, וזה מתאים עם דברי המדרש כי התורה אוהבת את מי שאוהב אותה, ועי"ז הוא זוכה בזכיה נוספת כי התורה מבקשת מהקב"ה שיגלה לאוהבה רזי תורה, כאשר אדם זוכה לזה נעשה כל לימודו שיר אהבה לתורה, אבל זה דורש לא להסיח דעת רגע אחד מתורה כמנהג שני אוהבים.

יהודי יקר! טבע האדם באשר הוא יהודי או גוי לחפש אושר וסיפוק, ועל הציר הזה מתגלגל כל העולם, אלא שהעולם כולו לא מצליח לייצר את הדבר שיתן את האושר והסיפוק האמיתי, כל הנאות העולם זה משהו זמני וקצר וכולם כולם נשאים רעבים לאושר וסיפוק אמיתי, תדע לך נאמנה כי כאשר תרכוש לך מסכת אחת שתדע אותה על בוריה אתה תהיה מאושר, הסיפוק שתקבל לא ניתן לתאר אותו, אבל תדע שכמה שתשקיע יותר כך יגדל האושר כך תגדל השמחה אתה תהיה מלא סיפוק ושמחה פנימית, וראיה לכך, בא בבקשה לרבינו ותראה כי הוא אדם שמח ומאושר ותדע כי זה סוד השמחה, והרי מקרא מלא הוא פקודי ה' ישרים משמחי לב.

(ייש"כ לכותב הנכבד על שמסר את הדברים למערכת)

שו"ת בעניני הפרשה

ש. בתחילת פרשות פקודי כתוב "אלה פקודי המשכן משכן העדות וגו'". חז"ל במדרש הגדול אומרים שמהו שני פעמים שכתוב משכן, אחד לעצם המשכן להשראת השכינה, ואחד שבנו משכן לבית מדרש של משה רבינו, ואת זה בנו מהכסף שנשאר מתרומת כלל ישראל לצורך המשכן והשתמשו עם זה לבנות משכן לבית מדרש של משה. לכאורה מדוע השתמשו עם מה שנשאר דוקא לבנות בית מדרש ולא השתמשו עם זה לצורך המשכן, לצורך הקרבנות ושאר הדברים.

ת. לא היו צריכים זה כי כל אחד הביא לקרבנו ובצבור לקרבנות ציבור.

ש. עוד קשה, הרי כשאספו נדבה מכלל לצורך המשכן, אספו זאת לצורך המשכן להשראת השכינה, ואיך יכלו לקחת את מה שנשאר לצורך דבר אחר לבנות בית המדרש למשה רבינו.

ת. גם זה צורך המשכן.

ש. "את המנרה הטהרה את נרתיה נרת המערכה ואת כל כליה ואת שמן המאור" (לט' לז'). צ"ב מדוע דוקא במנורה מדגישים "המנורה הטהורה" וכי שאר כלי המשכן לא היו טהורים.

ת. שמטהרת הבית.

ש. הגמ' בשבת קיט' ע"ב אומרת "אין מבטלין תינוקות של בית רבן אפילו לבנין בית המקדש". עד איזה גיל נקרא תינוקות של בית רבן.

ת. עד בר מצוה.

ש. בפרשת פקודי (שמות מ' ב') כתוב "ביום החודש הראשון באחד לחודש תקים את משכן אוהל מועד". לכאורה הלשון בפסוק ארוך, יכלו לקצר "באחד לחודש הראשון", ויודעים שהכוונה לר"ח ניסן.

ת. לכל תיבה יש סודות בתורה.

ש. בסוף פרשת פקודי כתוב (שמות מ' לו') "ובהעלות הענן מעל המשכן יסעו בני ישראל וגו' כי ענן ד' על המשכן יומם ואש תהיה בו לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם". מדוע בתחילה כתוב "בני ישראל" ובסוף כתוב "בית ישראל".

ת. אנשים גם נשים.

ש. מה הטעם שאומרים חזק חזק ונתחזק בסיום קריאת חומש שלם.

ת. מברכין העולה שזכה לסיים.

(קונטרס עזרת אליעזר)

לקבלת הגליון ניתן לשלוח בקשה במייל: 0573145900@okmail.co.il או בפקס: 077-2092005

נשמח לקבל הערות והארות וכן עובדות ושו"ת מרבינו

להנצחות ולתרומות: 053-3145900 כתובת: ר' יהודה הנשיא 52 בני-ברק